

er at undersøge: Hvad skulle vi eventuelt betale for Lokomotivbygning herhjemme, under hvilke Vilkaar skulle vi gaa til et Forsøg under Privatdrift?

Naar jeg nu stillede dette Forslag om, at vi forsøgsvis skulde bygge 2 Lokomotiver paa vore egne Værksteder, var det, som jeg har sagt, i første Linie for at faa et ordentligt, solidt, forretningsmæssigt Grundlag for eventuelle Forhandlinger med private Entreprenører. Der var imidlertid ogsaa en Række andre Omstændigheder, der talte for at stille dette Forslag: Jeg havde ikke Lyst til at udskyde Sagen. Det er en stor og vigtig Sag, som der ikke er Grund til at lægge paa Hylden endnu ét Aar, og det ville vi ellers være nødt til. Der var jo endnu ikke afgjort noget om, hvem der skulde bygge, hvilke Firmaer, Staten skulde henvende sig til, om til et eller to eller flere Firmaer. Saa have vi dernæst faaet vore store, nye, smukke Værksteder, hvis Ydeevne ikke er helt optagen, vi kunne uden Gene gøre Forsøg derude, medens det senere i den kommende Drift vil volde Besvær at skyde andet Arbejde til Side. Ganske vist — det skal jeg indrømme — er det et dyrt Forsøg, men det er et overkommeligt Forsøg. For øvrigt er Forsøgets Dyrhed ikke større end det, Kommissionsbetænkningen forudsætter, den Sum, som er forlangt, svarer, efter hvad der er mig meddelt af de paagældende Embedsmænd, til den Sum, som Betænkningen har for de to første Aar af Forsøgsperioden, altsaa det skulde ikke være dyrere end min Arv efter det ærede Medlem fra Nørresundby (Jensen-Sønderup): Og dette Forsøg forpligter til intet, det har ingen Konsekvenser, det binder ikke Lovgivningsmagten, ikke Rigsdagen til noget.

Det undrede mig, som sagt, da jeg saa det højtærede Finansudvalgs Stilling. Jeg havde tænkt, at denne Arv vilde blive vedgaaet af dens Fædre. Jeg kan jo ikke bestemme, hvordan der stemmes i dette høje Ting, og hvordan Udfaldet af Afstemningen end bliver, kan jeg med godt Humør tage imod Resultatet; jeg har gjort, hvad jeg kunde, for at fremme Sagen. Men jeg synes, at en Forkastelse af Forslaget er som et Mord paa sine egne Børn. Jeg synes, det er som i gamle Dage, hvor man, inden man skulde til at overgive en Fæstning, slog sine Kvinder og Børn ihjel, for at de ikke skulde falde i Fjendens Hænder. Naa, „Fjendehaand“ er det ikke, men jeg kan ikke forstaa, hvorfor ærede Medlemmer ikke kunne gaa med til det, som

før har ligget deres Tanker nær. Jeg har ganske vist hørt den Indvending fra forskellige Sider, at det er, fordi der her er Tale om Statsdrift. Der er efter min Mening ikke Spor af Statsdrift. Jeg har ingen Sinde ved denne Lejlighed tilsigtet Statsdrift. Det er et Forsøg paa at underbygge Lokomotivkommissionens Betænkning praktisk, saa at man derefter staa fuldstændig frit lige overfor Spørgsmaalet, kan tage Sagen op paa ny.

Hvad der særlig har undret mig, er, at de ærede Medlemmer fra den anden Side af denne Sal have stillet sig saa valent overfor Forslaget. Det er jo de Herre, der saa jævnlig have taget Ordet for industrielle Interesser, eller jeg vil hellere kalde det det danske Arbejdes Interesser, der ved drages ikke Skel, det er Arbejde og Industri paa een Gang. Jeg ser ikke, hvorfor de skulde behøve at gaa imod dette Forslag. Da jeg saa deres Stilling, kom jeg til at tænke paa de Ord, Christian Winther lægger Matrosen i Munden: Hvor ere I henne, store og smaa, I Havets stærke Svaner, som smykkede her i Dammen laa med Dannebrog's røde Faner? Det er deres Sag, vi repræsenterer, Forslaget er stillet ud fra Synspunkter, som de efter min ringe Mening ikke paa nogen Maade have Grund til at angribe. Jeg havde haabet paa — og jeg tror ogsaa, jeg havde faaet — Tilslutning fra det ærede Medlem fra Nørresundby (Jensen-Sønderup), som jeg imidlertid ved er forhindret i at være til Stede her i Dag.

Det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds (Wulff) kaldte det en Forsøgsbygning. Det er det ikke. Det er et finansielt Forsøg, en finansiell Underbygelse. Naar endelig det ærede Medlem sagde; at der kun var levnet faa Dage til at overveje Forslaget, skal jeg bemærke, at mit Forslag var stillet den 24. forrige Maaned. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgkreds (Samuelson) betegnede den i Ændringsforslaget beregnede Pris som unaturlig og utrolig. Jeg er ikke Tekniker og savner ganske Forudsætninger for at kunne regne den Pris ud, men den paagældende Embedsmand — det var Formanden i den Kommission, i hvilken det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgkreds ogsaa sad — sagde, at den Pris, vi have kalkuleret, svarer til den Pris, som vilde være at betale efter Kommissionens Betænkning. Jeg tror ikke, at det ærede Medlem har Ret i, at man har villet give Sagen Gift fra Statsbanernes Side paa dette Puukt. Jeg tror, at man ogsaa fra